

Arvoisa vastaanottaja,

Israelin kansainvälisen oikeuden vastainen miehitys on jatkunut palestiinalaisalueilla ja Golanin kukkuloilla yli 50 vuotta. Tänä aikana Israel on perustanut miehittämilleen alueille satoja laittomia siirtokuntia. Kansainvälinen yhteisö on tuominnut siirtokunnat kansainvälisen oikeuden vastaisina. Siirtokuntien perustaminen ja jatkuva laajentaminen on aiheuttanut vakavia ihmisoikeusloukkauksia alueella, ja ihmisoikeustilanne on viime vuoden aikana heikentynyt nopeasti.

Yritystoiminta siirtokunnissa mahdollistaa siirtokuntien ylläpitämisen ja laajentamisen, ja siihen on siksi kiinnitetty huomiota ihmisoikeuselinten toimesta. YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto on todennut, että ottaen huomioon yhteisymmärryksen siirtokuntien oikeudellisesta asemasta sekä niiden aiheuttamista systemaattisista haitallisista ihmisoikeusvaikutuksista on vaikeaa nähdä, että yritykset voisivat toimia siirtokunnissa kansainvälisen oikeuden ja YK-periaatteiden (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) mukaisella tavalla. Ihmisoikeusvaltuutetun toimiston näkemys on vahvistettu myös ihmisoikeusneuvoston toimesta.

YK-periaatteet ovat kansainvälisesti sovittu vakiintunut standardi yritysten ihmisoikeusvastuusta ja sen noudattamisesta. Yritysten tulee sitoutua YK-periaatteisiin ja edellyttää YK-periaatteisiin sitoutumista myös kaupallisilta kumppaneiltaan.

YK-periaatteita viedään parhaillaan lainsäädäntöön Euroopan unionissa. Yritysvastuudirektiivi tulee edellyttämään yrityksiltä YK-periaatteisiin sisältyvää ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusvelvoitetta. Osana huolellisuusvelvoitetta direktiivi tulee sisältämään haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamista, arvioimista, ehkäisemistä, lieventämistä ja pysäyttämistä koskevat velvoitteet. Kun mahdolliset haitalliset vaikutukset on tunnistettu ja tarvittaessa priorisoitu, yritysten on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi. Mahdollisen priorisoinnin tulee perustua haitallisten vaikutusten vakavuuteen ja todennäköisyyteen.

Tietojemme mukaan yrityksellänne on edelleen taloudellista toimintaa Israelin siirtokunnissa joko suoraan tai arvoketjujenne kautta. Kehotamme teitä huomioimaan Israelin siirtokuntien oikeudellisen aseman ja ihmisoikeuselimien lausunnot siirtokunnissa tehtävän liiketoiminnan ongelmallisuudesta. Vaadimme teitä:

- Lopettamaan liiketoimintasuhteet Israelin laittomiin siirtokuntiin.
- Selvittämään, millaisia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia olette ennen vetäytymistänne aiheuttaneet (*cause*) tai millaisten haitallisten vaikutusten syntymiseen olette myötävaikuttaneet (*contribute*) ja korjaamaan ne tai osallistumaan niiden korjaamiseen.
- Ehkäisemään ja lieventämään liiketoimintasuhteisiin linkittyviä (*linked-to*) haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia silloinkin kun ette ole itse myötävaikuttaneet niiden aiheutumiseen. Israelin siirtokuntia koskevassa tilanteessa kyse voi olla esimerkiksi kaupankäynnistä sellaisen alihankkijan kanssa, joka toimii myös siirtokunnissa.

Tämä kirje on saate yli 7 000 henkilön allekirjoittamalle vetoamukselle, joka kehottaa yrityksiä lopettamaan välittömästi liiketoiminnan Israelin laittomissa siirtokunnissa.

Ystävällisin terveisin,
Sonja Finér
toiminnanjohtaja
Finnwatch ry

